

Spørsmål	Svar
Hvor finner vi forskriften?	Forskrift for autorisasjonsprøve for å bli statsautorisert translator NHH
Hvor finnes kursnettsiden?	Eksamensforberedende translatorkurs for Autorisasjonsprøven i oversettelse NHH
Beholder bestått hjemmeeksamen sin gyldighet ved ikke bestått skoleeksamen?	Nei, hjemmeeksamen må da tas på nytt.
Hvor lang er sensurfristen?	Den lovpålagte sensurfristen er 3 uker, den er absolutt.
I hvilken filtype skal man levere eksamen?	Leveres som pdf-fil på eksamensplattformen WISEflow. Instruks om tilgang til WISEflow og fremgangsmåte vil bli tilgjengelig før hjemmeeksamen.
Hvor leveres eksamensbesvarelsen?	På NHHs digitale eksamenssystem, WISEflow, etter nærmere angitt veiledning som dere får i forkant av eksamen.
Hvor stor prosent av kandidater består vanligvis hjemmeeksamen?	Nærmere 30 %.
Har dere en formening om hvorfor tallene er slik?	Vår erfaring viser at kandidatene gjerne overvurderer sin egen kompetanse og undervurderer kravene som må stilles til en eksamen der autorisasjonen varer livet ut. Eksamen er frittstående uten forutgående studium der oversetterkompetansen står i fokus for læringsprosessen.
Får vi annen tilbakemelding enn 'bestått'/'ikke bestått'?	Ifølge lovverket jf. UHR-loven § 11-8, har du rett til begrunnelse for karakter: men, du må <i>kreve</i> begrunnelse innen én uke etter at sensurvedtaket er kunngjort for deg.
Regnes digitale klokker / armbandsur som hjelpemidler mht forskriften?	Ja.
Er KI brukt tillatt under hjemmeeksamen?	Ja, under forutsetning at KI opplyses som kilde under drøftelsen i refleksjonsteksten og inngår i referanselisten
Er google translate / deepl lov å bruke under hjemmeeksamen?	Ja, under hjemmeeksamen er alle hjelpemidler tillatt.
Kreves det en egen "declaration on AI"	Nei, men opplys i refleksjonsteksten at du har brukt KI når det er relevant.
Hvilke hjelpemidler er tillatt under eksamen? HE vs. SE	Les nøye lenken til Forskrift... under fanen <i>Reglement</i> https://www.nhh.no/institutt/fagsprak-og-interkulturell-kommunikasjon/autorisasjonsprove-i-oversettelse/forskrift-for-autorisasjonsprove/
Kan man bruke relevante fagpersoner/språkbærere i språk som det oversettes fra og til som rådgivere under hjemmeeksamen? Hvordan blir det ifht kildehenvisning?	Under forutsetning at dette opplyses i refleksjonsteksten som "personlig kommunikasjon med XX". Men merk (1) at språkbrukere ikke er ansett som pålitelige kilder i oversettelsessammenheng. Dere burde alltid verifisere slik informasjon opp mot andre kilder. Merk (2) at all form for samarbeid mellom dere eksamenskandidater IKKE er tillatt.
Kan en oppleve å få nynorsk-tekst, eller oversette til nynorsk?	Ja, dere kan få en kildetekst på nynorsk (prøve 1), men det forventes ikke at dere oversetter til nynorsk (prøve 2).

Hvilket språk skrives refleksjonsteksten på?	Refleksjonsteksten skrives på samme språk som dere har oversatt til, mao for prøve 1 på fremmedspråket, for prøve 2 på norsk.
Er det påkrevd å ta fri seg fra jobben under hjemmeeksamen,	Dette avgjør dere selv. Det er individuelt hvor lang tid man trenger på å oversette en tekst på 500-600 ord og skrive en refleksjonstekst på 1500-2000 ord. Eksamensperioden går fra torsdag til mandag for at de av dere som er i full jobb, skal kunne arbeide med eksamen i helgen. Det er ikke anbefalt å utsette til siste dag da arbeidet med både oversettelsen og refleksjonsteksten for mange med fordel kan utføres over flere dager, slik at man får tenkt grundig gjennom ulike oversettelsesforslag og strategier.
Blir det bedt om eller forventes det informasjon om bruk av språkvarianter, f.eks. britisk engelsk eller amerikansk engelsk?	Nei, men du må være konsistent etter valget av BE vs. AE. Dette gjelder selvsagt også for andre språk der det finnes varianter, f.eks. spansk fra Spania vs. spansk i Latin-Amerika.
Er det forventet å vise til litteraturlisten på nettsiden for kurset i refleksjonsteksten?	Nei, men det anbefales å ha lest gjennom de oppførte utdrag (Nord, 2018, etc.) hvis man ikke er kjent med dette materialet fra før.
Kan den allmennspråklige teksten (H2024) anses som allmennspråklig pga termer som 'treteknologer', 'kjerneved'?	Ja. Se på oversettelsesoppdraget og skillet mellom primær målgruppe og sekundær målgruppe.
Spørsmål vedr. skoleeksamen	
Tidspunkt for skoleeksamen?	Vanligvis i andre halvpart av april.
Kan man velge hvilken av tekstene som skal være uten hjelpemiddel?	Nei, det er Styringsutvalget for autorisasjonsprøven (SAP) som bestemmer hvilken av de fagtekstene som skal etterredigeres uten hjelpemidler, jf pkt 2.1 Utfyllende bestemmelser
Blir kildeteksten tilgjengeliggjort sammen med den maskinoversatte versjonen?	Ja.
Hvordan vektas del 1 og del 2 under skoleeksamen?	Alle tre tekster må være bestått for å kunne bestå skoleeksamen.
Hvor finnes lenken til gode kilder for ordbøker og lignende?	https://www.nhh.no/institutt/fagsprak-og-interkulturell-kommunikasjon/autorisasjonsprove-i-oversettelse/
Brukes egen medbrakt PC eller interne NHH-PC-er under skoleeksamen?	Egen medbrakt PC på skoleeksamen. Se utfyllende bestemmelser.
Regnes stavekontroll som hjelpemiddel?	Ja.
Er CAT-tools tillatt ved hjemmeeksamen?	Ja.
Er KI brukt tillatt under skoleeksamen?	Ja, i alle tilfeller der det ikke forbudt, se utfyllende bestemmelser pkt. 2.3. Dvs. KI kan brukes i del 1 av skoleeksamen.
Skoleeksamens del om etterredigering – skal man legge til grunn at terminologien i maskinoversettelsen er korrekt?	Nei, dere kan ikke uten videre legge til grunn at terminologien i maskinoversettelsen er korrekt. Det å vurdere dette, er en viktig del av etterredigeringen. Enhver maskinoversatt tekst må alltid ansees som potensielt feilaktig og

	mangelfull. Etterredigering er prosessen av å fjerne disse feil og mangler.
Hvordan vektas korrekt vokabular og terminologi i skoleeksamens del om etterredigering?	Vurderingen tar hensyn til at det ikke er tillatt med hjelpemidler.
Hvordan tas det hensyn til selvvalgt målform (nynorsk eller bokmål) i forbindelse med etterredigeringsteksten?	Det maskinoversatte førsteutkastet vil være tilgjengelig både på bokmål og nynorsk. Dere kan velge hvilken tekst dere bearbeider.
Hvorfor er det ikke tillatt med hjelpemidler i eksamens del om etterredigering?	Siden skoleeksamens del 1 åpner opp for bruk av alle hjelpemidler, er det nødvendig å ha én del der kandidatene viser hva de kan uten hjelpemidler. Dette må også ses i relasjon til at en bevilling som statsautorisert translatør gis på livstid og kravene til både kunnskaper og ferdigheter for en statsautorisert translatør må derfor være høye.
Dersom det er krav om egen PC, hva slags programvare forventes installert?	Pkt. 2.6 i Utfyllende bestemmelser. "Instruks vil bli gitt".
Ligger det noen besvarelser til eksamener/eksempler man kan kikke på da?	Nei, vi har ikke lov til å dele tidligere eksamensbesvarelser.
Hvor mye cirka sider med tekst må en oversette eller hvor mange tekster hvis det er flere?	Kildeteksten på hjemmeeksamen er på ca. 600 ord. Hver av de tre kildetekstene på skoleeksamen er på ca. 350 ord.
Er det mulig å stille spørsmål i etterkant av dagens foredrag ved for eksempel å sende et spørsmål til NHH?	Vi regner med at denne spørsmålsloggen inneholder svar på de fleste spørsmål. Vi har dessverre ikke anledning til å tilby individuell veiledning før eksamen.
Innholdsmessige spørsmål	
Er det greit å bytte mellom oversettelsesteorier i en oversettelsestekst eller må man forholde seg til én i hele teksten?	Her mener du sikkert oversettelsesstrategien - altså om du oversetter dokumentarisk eller instrumentelt. Dette er ikke vanlig, men det kan forekomme fordi det en glidende overgang mellom disse to strategiene.
Er det nødvendig å redegjøre for ulike oversettelsesstrategier og teoretiske begreper i refleksjonsteksten?	Det er ikke nødvendig å bruke termene dokumentarisk eller instrumentell oversettelsesstrategi, men det må bli tydelig fra refleksjonene rundt oversettelsesoppdragets betydning for oversettelsen, hvilken strategi du legger til grunn.
Hvordan kan vi faglig begrunne valg av strategi etc. når vi ikke trenger å bruke oversettelsesteorier i refleksjonsteksten?	Analyse av oversettelsesoppdraget (altså avsender, formål og mottaker) er tilstrekkelig for å begrunne valg av strategi.
Forklaring av dokumentarisk vs. instrumentell oversettelse sammenholdt med krav til "naturlig /idiomatisk språk" i målteksten?	Presisering: selv om oversettelsesoppdrag krever en dokumentarisk, dvs. kildetekstorientert, oversettelse, må målspråkets regler/konvensjoner følges. Satt på spissen f.eks. med hensyn til ordstilling.
Hvor konkret skal refleksjonsteksten være?	Den skal være helt konkret, dere skal forklare de avgjørelser dere har truffet ifm oversettelsen både angående tekstens formål og lesergruppe og angående spesifikke ord/fraser i teksten

Skal egennavn oversettes, ja eller nei?	Egennavn omfatter forskjellige typer: f.eks. personnavn, stedsnavn, organisasjonsnavn. De skal i utgangspunktet ikke oversettes, men av hensyn til mottaker eksplisiteres kort, f.eks. organisasjonsnavn, navn på institusjoner ('High Court'). Personnavnet 'Henrik' forblir uendret i den fremmedspråklige teksten. Men f.eks. omtales 'Charlemagne' på norsk som Karl den Store osv. Merk at enkelte stedsnavn finnes i vedtatte varianter: f.eks. Milano omtales på tysk som Mailand.
Ved oversettelse av (utdrag fra) lover og spesielt når det finnes tilsvarende betegnelse for loven i målspråket, skal man da opplyse om at det dreier seg om en norsk eller f.eks. spansk lov?	Ja, dette er relevant tilleggsopplysning for mottaker.
Vil det være mulig å dele eksempler på gode refleksjonstekster og eller oversettelser fra eksamen? Hvis ikke, kanskje deler av tekster eller andre, konkrete hint?	Vi har ikke lov til å dele tidligere eksamensbesvarelser.
Kildeteksten har tydelig begrepsfeil, la oss si "kostnad" i stedet "utgift". Hva er deres anbefaling?	I hjemmeeksamen burde dette diskuteres i refleksjonsteksten. På skoleeksamen kan dere gjerne oversette/etterredigere til riktig ord, men hvis dere ikke gjør det, blir dere heller ikke straffet for slike feil i kildeteksten.
Er det tillatt/anbefalt å slå sammen setninger? F.eks. norske jur. tekster består ofte av korte setninger, mens spanske kan være veldig lange og innholdsrike?	Mht jur. tekster er det ikke anbefalt å foreta noen endringer i setningslengden. Mottaker skal måtte kunne gjenfinne samme setning med samme innhold i kildeteksten.
Spørsmål relatert til refleksjonsteksten	
Hvor lang skal en refleksjonstekst være?	mellom ca. 1500 og 2000 ord.
Telles referanselisten med i ordtallet?	Nei.
Er det en foretrukket referansestil?	Dette er valgfritt. Se http://sokogskriv.no .
Ang. refleksjonstekst: er det ok å bruke Chicago-stilen?	Ja.
Hvilken kildehenvisningstype vil dere ha? Finnes det ikke flere måter å gjøre det på?	Det er valgfritt, men vær konsistent. Se foregående svar.
Skal vi lage to separate referanselister: en til oversettelse tekst og en til refleksjonstest?	Nei, det er kun til refleksjonsteksten at referanselisten skal lages.
Bruk av kilder under eksamen: Er det forventet en klassisk akademisk tekst der vi hyppig henviser til ulike deler av "pensum"/leseliste og kildehenviser på slutten, eller er det forventet et mer "personlig" refleksjonsnotat?	Refleksjonsteksten skal skrives beskrive din individuelle oversettelsesprosess, men det forventes en akademisk tekst, altså en sammenhengende tekst med kildehenvisninger i

	den løpende teksten og full referanse i referanselisten på slutten. Nei, det skal ikke henvises til «pensum...» Men bruker du tilgjengelig litteratur til å underbygge din refleksjon, skal referansen (forfatter og årstall) oppgis.
Hva er det vi skal oppgi som kilder, når vi oversetter en tekst?	Kilder oppgis kun i de tilfeller dere diskuterer et spesifikt oversettelsesforslag i refleksjonsteksten. Dere diskuterer hvor dere har funnet oversettelsesalternativer og hvordan dere har avveiet mellom disse.
Hvis vi er usikre på en oversettelse, så oppgir vi kilden som vi har støttet oss på for å finne en oversettelse vi finner passende i refleksjonstekst?	Ja, det er slike ting som skal diskuteres i refleksjonsteksten. Hvilke alternativer har dere funnet og hvor har dere funnet dem? Hvorfor har dere falt ned på det ene alternativet og ikke det andre?
Kan vi få praktiske eksempler tatt konkret ut av eksamensoppgave hvor man ser alt av referanser?	Det varierer mht språk, kildetekst og individuelle preferanser, så derfor er det lite hensiktsmessig med slik «mal». Det kan typisk være digitale og trykte ordbøker, ordlister tilgjengelig på offisielle nettsider, og andre typer relevante nettsider.
Når man skal henvise til skolebøkene, så er det de skolebøkene man skal henvise til og ikke de bøkene forfatterne henviser til?	Dette spørsmålet er uklart. Se http://sokogskriv.no for detaljert informasjon om hvordan man henviser. Men merk at det ikke er krav om henvisning til bøker om oversettelsesteorier, f.eks. Nord, Göpferich, Koller og Toury eller Fernandez.
Er det forventet at vi skal lese bøker dere nevner og referere til dem?	Det er ikke forventet, men det hjelper med en dypere forståelse også for fremtiden.
Er "Veiledning for skriving av refleksjonstekst til autorisasjonsprøven i oversettelse" tilgjengelig for oss?	Ja, finnes på nettsiden under https://www.nhh.no/institutt/fagsprak-og-interkulturell-kommunikasjon/autorisasjonsprove-i-oversettelse/
Hvor finner man anbefaling til ordbøker på nett, for eksempel engelsk?	Vi anbefaler at du lager deg en oversikt over gode og relevante digitale kilder, slik som ordbøker, før eksamen. Dette er del av din informasjonssøkekompetanse. Vi kommer ikke med anbefalinger siden vi ikke har kunnskap om slike kilder i alle språk som eksamens tilbys på i høst. I tillegg finnes det digitale ordbøker som er bak en betalingsmur og vi ønsker ikke å kreve at dere kjøper slike abonnementer til bruk på eksamen.
Kan dere gi konkrete eksempler på "ikke bestått" besvarelse?	Vi har ikke lov til å dele tidligere eksamensbesvarelser.
Teksttyper – er eksamenstekstene alltid informative?	De aller fleste tekstene er det. Men igjen, som regel er tekstene flerfunksjonelle, dvs. det kan være innslag av appellative eller ekspressive tekstbiter. Det er derfor viktig at dere analyserer teksttypen nøye før dere går i gang med oversettelsesarbeidet.
Hva menes med "teksttype" som skal angis?	Se ovenfor. De tre hovedtypene er informative, appellative eller ekspressive. Det kan være en kombinasjon av disse. F. eks. en avistekst gitt til

	eksamen, er hovedsakelig informativ, men kan inneholde innslag av appellative eller ekspressive tekstbiter.
Hva kreves for å bestå kravet til 'tilstrekkelig hensyn til tekstens funksjon' i vurderingsmatrisen i forbindelse med at det er en allmenn tekst som skal oversettes?	Det vil si at oversettelsen kan brukes til det formålet og den mottakergruppen som er beskrevet i oversettelsesoppdraget.
Må oversettelsesoppdraget/translation brief også oversettes?	Nei
Hva er retningslinjene for håndtering av eventuelle grafikker, fotografier, rammebokser o.l. utenomspråklige elementer i en tekst som skal oversettes?	Ingen innlemming av eventuelle grafikker o.l. Merk at det ved skoleeksamen kan forekomme grafiske elementer i kildeteksten. Disse skal ikke innlemmes i oversettelsen.
Hvordan bør man gå frem hvis man skal oversette fra norsk til et fremmedspråk og man er usikker på hva ordets eksakte betydning er på norsk? For eksempel et ord man gjenkjenner, men svært få sjeldent generelt bruker.	Først skal man foreta en begrepsavklaring på kildespråket og deretter finne passende alternativer på målspråket som dekker begrepsinnholdet i den gitte konteksten. Dette er en del av informasjonssøkkompetanse. Gode kilder for norsk er her f.eks. Bokmålsordboka/Nynorskordboka, Store norske leksikon, NAOB og Termportalen (Termportalen)
Hva med elementer i kildeteksten som det ikke finnes motsvarende uttrykk for på målspråket / = kulturbundne begreper?	Disse skal overføres slik at budskapet fremkommer, f.eks. ved eksplisitering. Eksempel: 17.mai. Dette er ikke en vanlig datoopplysning, men henvisning til nasjonaldagen i Norge, noe som må fremkomme i oversettelsen, dvs. eksplisiteres.
Skal all kildebruk oppgis i refleksjonsteksten?	Ja, alle relevante kilder til de elementer som du diskuterer i refleksjonsteksten, skal oppgis både i den løpende teksten og i referanselisten. Kilder til elementer i oversettelsen som ikke blir diskutert i refleksjonsteksten, skal ikke angis.
Skal det både henvises til referanser i løpende tekst og skal det være en referanseliste?	Ja, henvisning i den løpende tekst i henhold til valgt referansestil og fullstendig referanse i referanseliste
Skal det i refleksjonsteksten redegjøres for måten vi tilrettelegger for at målgruppen skal forstå budskapet?	Ja. Dette er en del av argumentasjonen for valg av oversettelsesstrategien.
Hva inngår i vurderingsgrunnlaget av hjemme- og skoleeksamen?	For hjemmeeksamen er grunnlaget både oversettelsen og refleksjonsteksten som begge må bestås. Disse vurderes iht vurderingskriteriene oppgitt i vurderingsmatrisene på nettsiden. For skoleeksamen er grunnlaget oversettelsen av de tre fagtekstene, som alle må bestås. Disse vurderes iht vurderingskriteriene oppgitt i vurderingsmatrisen som blir tilgjengelig på nettsiden i god tid før eksamen i april.
Hvordan ble «m.v.» oversatt til engelsk i den juridiske teksten våren 2024+	Med "etc". Den oversettelsen er brukt i en rekke lover oversatt til engelsk, for eksempel <i>Act relating to payment systems, etc; Act of 2 July 1999 No. 64 relating to Health Personnel etc.</i>

Andre spørsmål	
Er det mulig å få et eksempel på misforstått translation brief?	Hypotetisk tilfelle: oversettelsen tar ikke hensyn til den tiltenkte mottakergruppen, f.eks. ved ikke å eksplisittere kulturbundne begreper.
Skal ukrainsk tilbys en gang?	Ukrainsk ble tilbudt 2022/2023, og kan tilbys igjen som rullerende språk når det er tilstrekkelig med kandidater som har meddelt sin interesse til koordinator og under forutsetning av at det er mulig for Styringsutvalget å skaffe tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer.
Hvordan skal man oversette stempel eller segl?	Så nøyaktig som mulig, dvs. angi i hvilken form og ev hvilken farge og med hvilket innhold Generelt tips: Når dere har bestått autorisasjonsprøven, anbefaler vi at dere melder dere inn til Statsautoriserte translatørers forening (STF) og drøfter/rådfører dere med andre translatører om lignende spørsmål.
Har alle sensorer selv bestått autorisasjonsprøven?	Nei, men noen. Sensorene velges av Styringsutvalget for autorisasjonsprøven på bakgrunn av vedtatte kriterier og kommer ofte fra academia og er dermed fortrolig med sensurering, nedfelt i Sensorveiledningen.